

د افغانستان د موکراتیک جمهوریت

د عدلیی وزارت

رسمی جریده

قانون اصول عمده تشکیل و وظایف وزارت های جمهوری دموکراتیک افغانستان

نمبر مسلسل (۴۵۳)

شماره چهارم - ۳۱ ثور سال ۱۳۵۹

عبدالرشید آرین وزیر عدلیه !

شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان طی جلسه تاریخی ۲۵ حمل ۱۳۵۹ در مقر شورای انقلابی دایر و قانون اصول عمده تشکیل و وظایف وزارت های جمهوری دموکراتیک افغانستان را بدخل سه فصل و بیست و نه ماده که در جلسه تاریخی ۲۳ حمل ۱۳۵۹ شورای وزیران و در جلسه تاریخی ۲۴ حمل ۱۳۵۹ هیأت رئیسه شورای انقلابی به تصویب رسیده تحت فیصله شماره (۴) مورخه ۲۵ حمل ۱۳۵۹ تأیید و تصویب نمود.

مراتب تصویب شورای انقلابی که به منظوری رئیس شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان رسیده و بفرمان شماره ۸۳ مورخه ۲۷ ر ۱۳۵۹ به حکومت ابلاغ گردیده بشما اطلاع و یک کپی از قانون مذکور ارسال گردید تا در جریده رسمی نشر بدارید.

اسدالله سروری

معاون شورای انقلابی و معاون

صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان

قانون اصول عمده تشکیل و وظایف وزارت های جمهوری دموکراتیک افغانستان

فصل اول

اهداف عمده سازماندهی فعالیت های وزارت های جمهوری دموکراتیک افغانستان

ماده اول:

این قانون بر اساس اهداف والای انقلاب ثور بمنظور تنظیم وظایف و فعالیت های وزارت های جمهوری دموکراتیک افغانستان وضع گردیده است.

ماده دوم:

وزارت در جمهوری دموکراتیک افغانستان بحیث اورگان مرکزی اداره دولتی بوده رهنمایی های ساحات مربوط را بدوش دارد.

وزارت جمهوری دموکراتیک افغانستان از وضع و انکشاف ساحات مربوطه، تامین نیازمندی های کشور از طریق تولید محصولات در عمل پیاده نمودن مشی سیاسی دولت و حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان در مرحله نوین انقلاب ملی و دموکراتیک ثور و تعمیم اصل دموکراتیک در تشکیل و فعالیتهای دستگاه دولتی مسوول می باشد.

ماده سوم:

وظایف عمده وزارت های جمهوری دموکراتیک افغانستان قرار ذیل است:

۱- تامین انکشاف همه جانبه ساحات مربوطه بمنظور تامین متداوم و همه جانبه نیازمندی های اقتصادی ملی، دفاعی، علمی و کلتوری کشور.

۲- اجرای دقیق پلانهای دولتی در ساحه مربوط.

۳- تامین تولید محصولات بلند کیفیت، بلند بردن موثریت تولید و استفاده معقول از منابع مادی و مالی.

۴- تعمیم پیشرفتهای جدید ساینس و تکنالوژی، تجارب مترقی و تامین شاخص های بلند اقتصادی تولید در ساحه مربوط.

۵- استفاده معقول از سرمایه گزاری های عمده و بلند بردن موثریت آن.

۶- تجهیز تصدیها، سازمانها و ادارات مربوط وزارت به کدرهای ورزیده، ایجاد شرایط مساعد جهت استفاده بهتر از دانش و تجارب کارمندان و ارتقا سوپیه مسلکی ایشان.

۷- ایجاد شرایط بی خطر کار.

۸- رهبری ساحات مربوط با در نظر داشت رشد همه جانبه اقتصاد ملی مطابق به پلان.

۹- در عمل پیاده نمودن تصامیم حزب و حکومت مبنی بر انتخاب کدرها و تربیه ایشان به روحیه وطنپرستانه نسبت بکار، رعایت جدی منافع دولت و بلند بردن مسوولیت هر کارمند در مقابل وظیفه محوله.

۱۰- رهنمایی ساحات مربوط در سراسر کشور مستقیماً یا از طریق ادارات و شعبات اورگان های محلی.

۱۱- همکاری موثر در جهت تنظیم وحل مسایل ذات الیینی با سایر وزارت خانه ها و ادارات.

۱۲- تامین حفظ ملکیت دولت در تصدی ها، موسسات و ادارات مربوط.

۱۳- تامین انکشاف اساسات دموکراتیک در امور اداری و اتخاذ تدابیر لازم جهت رشد تولید و رفع نواقص در فعالیت تصدی ها، موسسات و ادارات تحت اثر.

۱۴- تنظیم فعالیت ها بر اساس اصل دسته جمعی با تعیین مسوولیت دقیق اشخاص موظف در پیشبرد امور محوله در ساحه مربوط.

۱۵- پیشنهاد تاسیس، تجدید تاسیس و یا لغو تصدیها، موسسات و ادارات به حکومت.

ماده چهارم:

وزارت جمهوری دموکراتیک افغانستان فعالیت های خود را بر اساس قوانین، فرامین شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان، مقررات و اساسنامه های مربوط پیشبرده و تطبیق دقیق آنها را تامین می نماید.

ماده پنجم:

در راس وزارت جمهوری دموکراتیک افغانستان وزیر قرار دارد که مطابق به احکام قانون تعیین میشود.

وزیر دارای معاون یا معاونان میباشد و تقسیم وظایف بین معاونان توسط وزیر صورت میگردد.

ماده ششم:

در هر وزارت جمهوری دموکراتیک افغانستان هیأت مشورتی مرکب از وزیر بحیث رئیس، معاونان وزیر و کدر های رهبری ادارات و وزارت تشکیل میشود.

اعضای هیأت مشورتی توسط شورای وزیران جمهوری دموکراتیک افغانستان منظور میشود.

ماده هفتم:

هیأت مشورتی وزارت جمهوری دموکراتیک افغانستان دارای وظایف و صلاحیتهای ذیل میباشد:

- ۱- بررسی و تحلیل مسایل مربوط به فعالیت های اساسی وزارت.
- ۲- ارزیابی مسایل انتخاب، تربیه و تعیین کدرها.
- ۳- رهنمایی موثریت اقتصادی ساحه مربوط.
- ۴- رهنمایی در مورد تعمیم پیشرفت های ساینس و تکنالوژی مترقی.
- ۵- بررسی اجرای پلانهای تولیدی.
- ۶- بررسی استفاده معقول از نیروی کار و منابع مالی.
- ۷- بررسی استفاده معقول از سرمایه گزاری های عمده و بلند بردن موثریت آن.
- ۸- بررسی وضع کنترول، مراقبت و تفتیش اجراءات در ساحه مربوط.
- ۹- استماع گزارش های آمرین ادارات، تصدیها و موسسات مربوط.
- ۱۰- سایر وظایفی که از طرف وزیر به هیأت محول میگردد.

ماده هشتم:

وزیر از اجرای وظایف و مکلفیت های محوله وزارت شخصاً مسوولیت دارد و مسوولیت های معاونان و سایر آمرین ادارات وزارت را در پیشبرد امور مربوط تعیین می کند.

ماده نهم:

وزیر در حدود صلاحیت های قانونی خود اوامر صادر می کند.

اجرای اوامر وزیر توسط تصدیها موسسات و ادارات تحت اثر حتمی می باشد.

ماده دهم:

تشکیل و بودجه وزارت جمهوری دموکراتیک افغانستان توسط شورای وزیران منظور میشود.

ماده یازدهم:

وزارت جمهوری دموکراتیک افغانستان طبق مقررات پیشبینی شده سمینار ها دایر میکند که در آن مسایل عمده انکشاف ساحه مربوط و بهبود اجراءات وزارت غور و بررسی میشود.

ماده دوازدهم:

وزارت جمهوری دموکراتیک افغانستان بررسی دقیق و بوقت شکایت و پیشنهاد ها را تامین و تدابیر لازم را جهت رفع نواقص در اجراءات وزارت اتخاذ میکند.

فصل دوم

وظایف وزارت های جمهوری دموکراتیک افغانستان

ماده سیزدهم:

وظایف وزارت جمهوری دموکراتیک افغانستان در ساحه پلانگذاری عبارتند از:

- ۱- مطالعه نیازمندی اقتصاد ملی در محصولات مربوط و تنظیم پلان های انکشاف ساحه مربوط به اساس اهداف انکشاف اجتماعی و اقتصادی جمهوری دموکراتیک افغانستان.
- ۲- طرح پالیسی ساینس و تکنالوژی جمهوری دموکراتیک افغانستان و ترتیب دقیق پلانهای انکشاف اقتصادی و اجتماعی کشور در ساحات مربوط.
- ۳- تامین استفاده معقول و احیای منابع طبیعی با در نظر داشت اقتصاد ملی کشور و منافع سایر ساحات.
- ۴- ارائه ارقام عمده پلانهای انکشافی و ارقام سالانه آن به تصدی ها، موسسات و ادارات تحت اثر.
- ۵- تنظیم طرح پلانهای انکشافی و پلان سالانه ادارت، تصدیها و موسسات مربوط.
- ۶- تنظیم اجرای پلانهای منظور شده توسط کلیه ادارات، تصدیها و موسسات .
- ۷- اتخاذ تدابیر لازم جهت فروش محصولات توسط ادارات، تصدیها و موسسات مربوط.
- ۸ - منظوری یا پیشنهاد نورم های تخنیکی و اقتصادی، نورمهای مصارف و ذخایر مواد خام، مواد سوخت، نورم های مصارف انرژی برق مطابق به احکام قانون.
- ۹- منظوری یا پیشنهاد قیم و تعرفه برای محصولات و خدمات تصدی های دولتی و موسسات مربوط مطابق به احکام قانون و کنترل تطبیق آن.

۱۰- تنظیم احصائیه در ادارات تصدیها و موسسات مربوط و اخذ راپور محاسبوی و احصائیوی طبق مقررات.

۱۱- طرح و تعمیم تولید انواع جدید محصولات مورد نیاز اقتصاد ملی.

ماده چهاردهم:

وظایف وزارت جمهوری دموکراتیک افغانستان در ساحه علوم و تخنیک عبارتند از:

۱- ارزیابی منظم سوبه تخنیکی و اقتصادی تولیدات و محصولات عمده ساحه مربوط و تعیین طرق موثر استفاده از پیشرفت های علوم و تخنیک.

۲- رهبری فعالیت های علمی و تحقیقاتی موسسات طراحی و تامین زمینه بهتر برای فعالیت آنها .

۳- اتخاذ تدابیر لازمه جهت مکانیزه و اتوماتیک ساختن تولید و استفاده از مواد خام اقتصادی.

۴- مطالعه تجارب استهلاك و استفاده از محصولات تولیدی، طرح و اتخاذ تدابیر جهت از بین بردن نواقص تولیدی محصولات.

۵- طرح پیشنهاد ها مبنی بر خریداری لایسنس ماشین ها، سامان آلات، مواد و پروسه تکنالوجی موثر طبق مقررات.

ماده پانزدهم:

وظایف وزارت جمهوری دموکراتیک افغانستان در ساحه ساختمان عمومی عبارتند از:

۱- پیشبرد امور ساختمانی در ساحه مربوط، تامین استفاده موثر از سرمایه گزاری ها و جای گزین نمودن مدبرانه پروژه های ساختمانی جدید در چوکات پلان.

۲- تنظیم و منظوری پروژه های ساختمانی سال های آینده طبق مقررات و در چوکات پلان.

۳- مراقبت و کنترول کیفیت اسناد نقشوی و نظارت از کیفیت کار های ساختمانی و مونتاژی.

۴- تمویل ساختمان و تامین آن با سامان آلات و مواد لازمه

۵- تعیین کمیسیون های با صلاحیت جهت استفاده موثر از عمارات و تاسیساتیکه کار ساختمانی آنها تکمیل گردیده است.

۶- تنظیم امور ترمیم عمومی عمارات و تاسیسات و بهبود وضع تخنیکی و استهلاكی آنها.

ماده شانزدهم:

وظایف وزارت جمهوری دموکراتیک افغانستان در ساحه تامینات مادی و تخنیکی عبارتند از:

۱- تعیین نیازمندی های ادارات تصدیها و موسسات مربوط به مواد خام، مواد سوخت، سامان آلات و سایر مواد طبق مقررات.

۲- خریداری و توزیع مواد مورد ضرورت فعالیت های وزارت طبق مقررات و توزیع مواد خام، مواد سوخت، سامان آلات و سایر موادیکه طبق پلان پیشبینی شده است.

۳- تامین حفظ و استفاده درست از مواد خام، مواد سوخت، سامان آلات و سایر مواد توسط ادارات، تصدیها و موسسات مربوط.

۴- دایر نمودن لایلم دارایی اضافی و غیر قابل استفاده و مواد خام مطابق بقانون.

۵- طرح و اتخاذ تدابیر جهت مصرف اقتصادی مواد خام و مواد سوخت.

ماده هفدهم:

وظایف وزارت جمهوری دموکراتیک افغانستان در ساحه اقتصاد و مالیه عبارتند از:

۱- اتخاذ تدابیر جهت بلند بردن موثریت و مفیدیت تصدیها و موسسات مربوط.

مراقبت و کنترل از استفاده ذخایر مالی در سیستم های مربوط وزارت.

۲- تامین اجرای پلانه های مالی، حفظ سرمایه های دورانی خصوصی و تصفیه بوقت حسابات با کارمندان و تصفیه حسابات بودجوی.

۳- ترتیب بودجه با در نظر داشت وضع مالی کشور.

۴- تنظیم امور کنترل و تفتیش امور وزارت، تفتیش حفاظه سرمایه های نقدی و جنسی و کنترل صحت و عدم صحت را پورها و گزارشها.

ماده هجدهم:

وظایف وزارت جمهوری دموکراتیک افغانستان در ساحه کدر، کار و معاشات عبارتند از:

۱- تامین کدر مسلکی ادارات، تصدیها، موسسات مربوط، تربیه کدر ها و بلند بردن مهارت مسلکی ایشان.

۲- اتخاذ تدابیر جهت بهبود حفظ الصحه، شرایط کار و رعایت جدی قواعد مصونیت فنی و رعایت حفظ الصحه تولیدی.

۳- طرح تشکیل نمونوی ادارات، تصدیها و موسسات مربوط و پیشنهاد آن جهت منظوری.

۴- استفاده درست از پرداخت معاشات و مکافات، مراقبت از مصرف ذخایر آن با رعایت مقررات نافذ.

ماده نهم:

وظایف وزارت جمهوری دموکراتیک افغانستان در ساحه استحکام قانونیت، قانون گذاری و مبارزه علیه جرایم عبارتند از:

۱- استحکام اساسات قانونیت انقلابی و دموکراتیک در حیات جامعه و دولت، حفظ حقوق و منافع قانونی موسسات دولتی، اقتصادی اجتماعی و اتباع.

۲- تکامل امور مبارزه علیه جرایم با همکاری سایر اورگانهای دولتی.

۳- تنظیم طرح و تدقیق قوانین، اتخاذ تدابیر جهت تکامل امور قانون گذاری مطابق اهداف مرحله نوین انقلاب ملی و دموکراتیک ثور.

۴- مساعدت در رشد علوم حقوقی مترقی و استفاده از دست آوردهای آن در ساختمان دولتی، اقتصادی و کلتوری.

۵- برقراری و حفظ روابط بین المللی در مسایل حقوقی.

۶- برقراری و حفظ روابط وزارتخانه ها با حکومت در ساحه قانون گذاری.

ماده بیستم:

وظایف وزارت جمهوری دموکراتیک افغانستان در ساحه سیاست خارجی و دفاع از کشور عبارتند از:

۱- مجاهدت جهت تعمیم سیاست اصولی صلح جویانه متکی بر اصول بیطرفی مثبت و فعال و همزیستی مسالمت آمیز و پشتیبانی از سیاست دفاع از صلح و دیتانت تحدید سلاحهای ستراتیژیک هستوی و خلع سلاح عام و تام، حقوق بشر و جنبش های آزادی بخش خلقهای تحت ستم.

۲- وفاداری به منشور سازمان ملل متحد و نهضت عدم انسلاک، رعایت تمام قراردادهای منعقد شده بین افغانستان و کشورهای جهان.

۳- توسعه و تحکیم روابط دوستی و حسن همجواری و همکاری افغانستان به ممالک همسایه، حفظ و انکشاف مناسبات دوستی و برادری خلل ناپذیر با اتحاد شوروی کشور کبیر صلح دوست جهان.

۴- تامین حاکمیت ملی، استقلال ملی و تمامیت ارضی کشور.

۵- حفظ رژیم خلقی و دولت دموکراتیک از دسایس امپریالیزم توسعه طلبی و ارتجاع خارجی.

ماده بیست و یکم:

وظایف وزارت جمهوری دموکراتیک افغانستان در ساحه معارف و اطلاعات و کلتور عبارتند از:

- ۱- اتخاذ تدابیر جهت انکشاف مزید و تکامل سیستم مترقی معارف امحای بیسوادی، توسعه مکاتب مدارس، پوهنتونها، مراکز علمی و تربیوی و همچنین کودکستانها و سایر موسسات تربیه اجتماعی اطفال.
- ۲- تربیه و تکوین شعور عالی جوانان، رشد و تکامل اخلاقی، جسمانی، فکری و آماده ساختن ایشان برای زندگی، کار و انتخاب آگاهانه مسلك.
- ۳- سازماندهی امور جهت ایجاد آثار هنری ارزشمند، مساعدت در رشد و تکامل بنیه مادی موسسات کلتوری و هنری و تامین حفظ ابدات تاریخی.
- ۴- طرح و تعمیم تدابیر موثر جهت تربیه فکری اتباع در ساحات مختلف حیات اجتماعی، علمی، کلتوری و اقتصادی کشور.
- ۵- پخش بوقت اطلاعات داخلی و خارجی برای اتباع.
- ۶- انکشاف مزید شبکه تلویزیون و رادیو در کشور.
- ۷- نشر و توزیع مطبوعات و همچنین ارتقای سویه خدمات مربوط.
- ۸- تنظیم تبادلہ دستاورد های کلتوری و هنری با ممالک خارجی به منظور تحکیم حسن تفاهم و دوستی بین خلقها.

ماده بیست و دوم:

وظایف وزارت جمهوری دموکراتیک افغانستان در ساحه حفظ الصحه عبارتند از:

- ۱- انکشاف مزید حفظ الصحه جهت رفع نیازمندی های اهالی از طریق کمک های تخصصی طبی که مورد دسترس عموم باشد و همچنین حفظ صحت مادر و طفل.
- ۲- اتخاذ تدابیر جهت انکشاف امور وقایوی موثر در حفظ الصحه اهالی و بهبود وضع صحی در کشور.
- ۳- رفع نیازمندی های اهالی و موسسات صحی از رهگذر تهیه ادویه وسامان آلات طبی.
- ۴- انکشاف مزید شبکه های موسسات صحی و همچنین انکشاف تحقیقات علمی در ساحه طب و بلند بردن موثریت آن در کشور.

ماده بیست و سوم:

وظایف وزارت جمهوری دموکراتیک افغانستان در ساحه زراعت مالداري و آبیاری عبارتند از:

- ۱- ایجاد سیستم عصری جهت پیشبرد امور زراعت و مالداري.
- ۲- مساعدت جهت ازدیاد تولید کلیه انواع محصولات زراعتی جهت رفع نیازمندی های اهالی کشور به خوراک، تامین کارخانجات صنایع خفیفه با مواد خام و عرضه محصولات برای صادرات.
- ۳- توزیع تخم های اصلاح شده، کود کیمیایی، وسایل و ماشین آلات زراعتی بین دهقانان و مساعدت در خریداری محصولات زراعتی از ایشان.
- ۴- استفاده موثر از جنگلات، منابع آب و علفچرهای کشور.
- ۵- اتخاذ تدابیر جهت ایجاد کوپراتیف های جدید زراعتی و بهبود امور کوپراتیف های موجود.
- ۶- تعمیم تبلیغات موثر به منظور رشد و توسعه زراعت.
- ۷- انکشاف آبیاری اراضی مطابق به نیازمندی های اقتصاد ملی و تکمیل بهره برداری موثر از سیستم ها و تاسیسات موجود آبیاری.
- ۸- تنظیم استفاده معقول از منابع آب و حفظ آن از کثافات و آلودگی.
- ۹- تعمیم پالیسی واحد تخنیکي در آبیاری و امور مربوط.

ماده بیست و چهارم:

وظایف وزارت جمهوری دموکراتیک افغانستان در ساحه مخابرات و ترانسپورت عبارتند از:

- ۱- انکشاف مزید کلیه انواع مخابرات مورد استفاده عامه جهت رفع نیازمندی های اهالی، اقتصاد ملی و امور دفاعی کشور.
- ۲- تعمیم پالیسی واحد تخنیکي ایجاد و انکشاف مزید وسایط مخابراتی و تعمیم دست آوردهای جدید علوم و تخنیک و تجارب مترقی در ساحه مربوط.
- ۳- انکشاف همه جانبه ترانسپورت مورد استفاده عامه جهت رفع نیازمندی های مربوط به حمل و نقل.
- ۴- تامین حمل و نقل بی خطر مسافرین و همچنین حفظ و انتقال به وقت اموال و سامان.

ماده بیست و پنجم:

وظایف وزارت جمهوری دموکراتیک افغانستان در ساحه تجارت عبارتند از:

- ۱- رشد و انکشاف تجارت، رهنمایی تولید مواد طرف ضرورت عامه جهت رفع نیازمندی های اهالی.
- ۲- رشد و استحکام اساسات مادی و تخنیکی تجارت.
- ۳- طرح تدابیر عمومی جهت رشد و انکشاف مناسبات تجارتي با ممالک خارجی.
- ۴- طرح پلانهای صادراتی و وارداتی و رهنمایی معاملات ناشی از آن.
- ۵- تنظیم فعالیت های صادراتی و وارداتی ادارات، موسسات و اشخاصیکه معاملات تجارتي را انجام میدهند.
- ۶- تعمیم پالیسی واحد تخنیکی در ساحه مربوط.

ماده بیست و ششم:

وظایف وزارت جمهوری دموکراتیک افغانستان در ساحه ارتباط اقتصادی، علمی، تخنیکی و کلتوری با ممالک خارجی عبارتند از:

- ۱- پیشبرد روابط اقتصادی، علمی، تخنیکی و کلتوری با ممالک خارجی طبق مقررات و اجرای تعهدات جمهوری دموکراتیک افغانستان ناشی از قرار دادها و مقوله های منعقدہ با ممالک خارجی.
 - ۲- اتخاذ تدابیر جهت انکشاف همکاری های اقتصادی، علمی و تخنیکی در ساحه مربوط اقتصاد ملی جمهوری دموکراتیک افغانستان با ممالک خارجی.
 - ۳- تطبیق پلانهای تولید محصولات صادراتی.
 - ۴- اتخاذ تدابیر جهت توسعه تولید امتعه صادراتی که فروش آن موثریت بلند اسعاری دارد.
- اشترک در طرح و اجرای تدابیر مربوط به مسایل صادرات امتعه مربوطه و همچنین واردات امتعه ایکه از نگاه اقتصادی خرید آن از خارج مطلوب است.

فصل سوم

احکام متفرقه

ماده بیست و هفتم:

وزارت های جمهوری دموکراتیک افغانستان بمنظور تنظیم اجراءات و فعالیت های وزارت، ریاست ها و ادارات مربوط مقررات وضع می کنند.

ماده بیست و هشتم:

وزارت جمهوری دموکراتیک افغانستان دارای مهریکه در آن نشان دولتی جمهوری دموکراتیک افغانستان و نام وزارت درج شده میباشد.

ماده بیست و نهم:

این قانون بعد از نشر در جریده رسمی نافذ میگردد و با نفاذ آن تمام احکام قوانین مغایر بان ملغی پنداشته میشود.